

Posudek bakalářské práce Heleny Krňanské *Preventivní programy HIV/AIDS v České republice* (Posudek vedoucí práce)

Práce Heleny Krňanské obrací pozornost na HIV/AIDS preventivní programy určené mládeži a zaměřuje se tak na téma, kterému se v českém kontextu bohužel stále nevěnuje dostatečná pozornost. Toto platí o tematicke HIV/AIDS obecně, a zcela specificky ve vztahu k preventivním programům zaměřeným na zastavení/omezení přenosu viru HIV. Přitom jak zahraniční příkladové studie, tak i teoretické práce ukazují, že právě preventivní programy zaměřené na povětšinou demonizované a tabuizované „sexuálně přenosné choroby“ jsou zásadním zdrojem pro poznání o společenské konceptualizaci a především disciplinaci sexuality a genderu, ale také zdrojem diskriminačních a stigmatizujících praktik.

Během vzniku práce čelila diplomandka několika nepředpokládaným těžkostem souvisejícími i s relativně nejistou pozicí zkoumaných preventivních programů. Právě nejistota i finanční obtíže obou programů a jejich závislost na konkrétních jednotlivcích, kteří zajišťují chod těchto programů, se ukázalo být jedním ze zajímavých zjištění provedené výzkumné sondy, které by stálo za budoucí výzkum. Díky průtahům plynoucím z těchto nečekaných obtíží diplomandka po dohodě se mnou, jako vedoucí práce, ustoupila od původního plánu zahrnout do výzkumných metod i zúčastněné pozorování. Poznatky z do té doby provedených pozorování jsou ve finální podobě práce uvedeny tedy spíše jako dodatkový materiál sloužící ke kontextualizaci a lepšímu vykreslení průběhu seminářů a diskuzí se žáky. Hlavní metodické zázemí práce tedy spočívá v analýze polostrukturovaných rozhovorů, s doplňující obsahovou analýzou informačních i instruktážních materiálů obou programů.

Kritické komentáře:

Přes velký pokrok mezi jednotlivými verzemi práce stále platí následující:

- o kvalita provazování teoretické a praktické části. Vlastní analýze by velmi prospělo, kdyby se vracela zpět k teoretickému zázemí, a používala teoretické argumenty pro formulování interpretujícího komentáře
- o jednotlivé pasáže, zvláště pak v analytické části, by měly být opatřeny důkladnějším komentářem. Diplomandka často nedostatečně osvětluje, proč vybrané citáty považuje za důležité, proč je se čtenáři a čtenářkami sdílí a také k nim nezaujímá dostatečně vyartikulované stanovisko.
- o tato výtky do jisté míry souvisí s výtkou další a ta se týká nedostatečného rozlišení mezi primárním materiálem, sekundární teoretickou literaturou a vlastním analytickým komentářem. Nerozlišování vlastního stanoviska od primárního materiálu, tedy stanoviska komunikačních partnerů a partnerek je nešťastné zvláště na několika místech, kde se takto do práce dostávají morálně zatížené soudy vyjádřené ve vztahu k sexualitě, sexuálnímu chování, či AIDS/HIV. (Nešťastné je to i proto, že diplomandka své pozice nikde jasně nedeklaruje a tudíž čtenáře a čtenářky neseznamuje se svými názorovými pozicemi, resp. tím, jakým způsobem se tyto mohou promítnout, resp. promítají, do její interpretace)
- o úroveň genderové reflexe: i zde by práci prospělo další propracování – a to například ve

vztahu k tomu, jak (resp. zda) preventivní programy rozlišují ve způsobem morální interpelace dívek a chlapců, o jakých formách sexuálního kontaktu jsou informováni, o jakých formách preventivních praktik a pomůcek, resp. jak jsou tyto volby a strategie prezentace sexuálního kontaktu reprezentanty jednotlivých programů vysvětlovány a obhajovány. V rámci genderové analýzy by měla být zahrnuta i reflexe toho, zda se počítá s tím – a jak --, že skupina studujících není pouze heterosexuální. Dále, kritické zamyšlením nad sexuální morálkou (resp. odlišnými normativy ve vztahu k sexuální morálce) , které oba programy formulují a propagují...

- o kritičtější reflexe využívání osobních příběhů HIV pozitivních osob během preventivních programů

Celkové hodnocení:

Práce má svým tematickým zaměřením velký potenciál a jako jedna z prvních otevírá důležité pole dalšího výzkumu. Přesto v současné podobě nedosahuje na hodnocení výborně. Nicméně, jako vedoucí práce bych v celkovém hodnocení ráda zohlednila fakt, že tato bakalářská práce byla pro diplomandku prvním setkáním s konstruktivistickými a feministickými teoriemi a v zásadě i prvním setkáním s kritickou dekonstrukcí homofobních a stigmatizujících metaforizací spojenými s HIV a AIDS. Z tohoto pohledu je práce výsledkem velkého nasazení ale i otevření novým konceptům a opuštěním bezpečí „poznáního“.

Práci navrhuji k obhajobě s hodnocením „velmi dobře“.

Kateřina Kolářová
V Praze, 8.9. 2010